

Alþingi
Erindi nr. P 136/1348
komudagur 20.3.2009

Nefndasvið Alþingis
Iðnaðarnefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Samtök iðnaðarins

Federation of Icelandic Industries

Reykjavík, 18. mars 2009

Efni: Tillaga til þingsályktunar um skattaávilnanir vegna rannsókn- og þróunarverkefna, 69. mál.

Samtök iðnaðarins styðja heiðshugar þá stefnu sem þingsályktunartillagan ásamt meðfylgjandi greinargerð felur í sér.

1. Brýn þörf nýsköpunar- og sprotafyrirtækja fyrir fjármagn til rannsókn- og þróunarstarfs.

Mikill og langvarandi markaðsbrestur hefur verið í fjármögnun nýsköpunar- og sprotafyrirtækja á Íslandi. Þetta hefur leitt til þess að nýliðun fyrirtækja sem byggja á umfangsmiklu rannsókn- og tækniþróunarstarfi hefur nær stöðvast á undanförunum árum. Á sama tíma hafa starfandi nýsköpunar- og sprotafyrirtæki barist í bökkum og þeim fækkað og jafnvel flutt úr landi. Stærri hátækniyrirtæki hafa flestöll valið þá leið að byggja upp framtíðarvöxt sinn erlendis þar sem óhagstæð gengisþróun, háir vextir, dýr aðföng og takmarkað aðgengi að vel menntuðu vinnuafli hamlar þróun þeirra hér á landi.

Stjórnvöld annarra OECD ríkja hafa flestöll fyrir löngu gert sér grein fyrir að vöxtur hátækniðnaðar sem bíður upp á áhugaverð og vel launuð framtíðastörf fyrir ungt fólk er eitt brýnasta verkefni þeirra til að tryggja fjölbreytt atvinnu- og mannlíf til framtíðar. Þessi stjórnvöld hafa líka gert sér grein fyrir því að slík uppbygging gerist ekki af sjálfu sér. Þess vegna hafa þau keppt við að skapa kjörskilyrði til að efla uppbyggingu og vöxt þessara fyrirtækja og jafnvel unnið markvisst að því að laða slík fyrirtæki til sín frá öðrum löndum með því að bjóða þeim upp á ýmist hvetjandi starfskilyrði og reglur þ.m.t. „skattaávilnanir“ sem miða sérstaklega að þörfum þessara fyrirtækja.

2. Mikil ánægja með endurgreiðsluleiðina meðal norskra fyrirtækja

Sú leið sem Norðmenn hafa farið í þessu sambandi og nefnd er sérstaklega í greinargerð með tillögunni kom fram sem tillaga nefndar sem fyrrverandi iðnaðarráðherra skipaði til að fjalla um fjármögnun nýsköpunar. Sú tillaga náði ekki fram að ganga í tíð síðustu ríkisstjórnar þrátt fyrir mikinn stuðning við tillöguna í hópi hátækni- og sprotafyrirtækja. Í því sambandi má nefna að tillagan var rædd á Sprotapiingi í febrúar 2007 og hafnaði þar í öðru sæti á eftir tillögu um eflingu Tækniþróunarsjóðs.

Helsti kosturinn við endurgreiðsluleið Norðmanna er hversu einföld og opin hún er í framkvæmd og að hún getur nýst fyrirtækjum í öllum greinum óháð því hvar þau eru stödd á þróunarbrautinni. Það er jafnvel á mörkunum að hægt sé að kalla þá leið skattaávilnun, því endurgreiðslan hefur í raun ekkert með skattkerfið að gera. Það er þó tvennt sem tengir fyrirkomulagið skattkerfinu. Annars vegar er rétturinn til endurgreiðslu er tengdur skattskyldum fyrirtækjum. Hin tengingin við skattkerfið er að greiðslukerfi skattsins er nýtt til að koma fjármuninum til fyrirtækjanna, annað hvort í formi frádráttar frá skattgreiðslum eða með beinum endurgreiðslum til þeirra fyrirtækja sem ekki greiða skatt.

Annar kostur við norsku leiðina er að sá að lítil fyrirtæki fá þarna öðruvísi aðkomu að fjármagni en þá sem felst í að sækja um stuðning í samkeppnissjóði á borð við Tækniþróunarsjóð. Þar lenda verkefni fyrirtækjanna oft í óvæginni samkeppni um afar takmarkaða fjármuni við stofnanir og önnur fyrirtæki með mikla reynslu af umsóknarferli samkeppnissjóðanna. Góð verkefni geta þannig oft orðið undir í samkeppninni af umsóknartæknilegum ástæðum eða einfaldlega vegna þess að fjármagnið er svo takmarkað.

Einn mikilvægasti kostur þessa kerfis frá sjónarhorni ríkisfjármála, er að greiðsluflæði ríkissjóðs er jákvætt frá fyrsta degi, þar sem ríkissjóður hefur skatttekjur af umsvifum þeirra verkefna sem unnin eru í krafti þessa kerfis í allt að eitt og hálf ári áður en til endurgreiðslu kemur. Þar sem endurgreiðslan nemur aðeins 20% af kostnaði þá eru skatttekjurnar mun hærri en endurgreiðslan.

Það liggur fyrir að systursamtök SI í Noregi hafa lagt mikið upp úr því að viðhalda og þróa þessu norsku leið, enda ljóst að ánægja fyrirtækjanna þar í landi er mikil.

Eins og fram kemur í greinargerð með tillögunni hefur farið fram mat á virkni „Skattefunn“ kerfisins í Noregi sem skilað hefur mjög jákvæðum niðurstöðum. Nýjustu fréttir frá Noregi benda til að þar sé vilji fyrir því að efla fyrirkomulagið sem lið í viðbrögðum þar í landi gagnvart fjármálakreppunni. Við þetta má bæta fréttum um að Finnar eru einnig að skoða þessa leið í sínum aðgerðapakka.

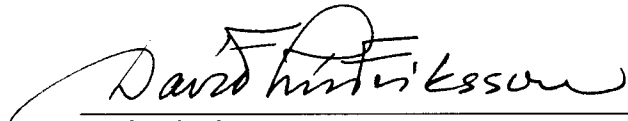
3. Mikilvægt að hraða meðferð og skapa þverpólítíska samstöðu um aðgerðir strax.

Eins og fram kemur hér að framan er brýnt að hefja strax markvissar aðgerðir til uppbyggingar hátækni- og sprotafyrirtækja á Íslandi til að snúa vörn í sókn. Á Hátækni- og sprotavettvangi sem er samstarfsverkefni fjögurra ráðuneyta, SI og samtaka tæknifyrirtækja er unnið að forgangsröðun slíkra aðgerða. Þar er einmitt bent á eflingu Tæknipróunarsjóðs og endurgreiðslukerfi vegna rannsókna- og þróunarstarfs sem hraðvirkustu og gagnlegustu aðgerðirnar sem kæmu sem flestum sprota- og nýsköpunarfyrirtækjum að gagni.

Samtök iðnaðarins

Jón Steindór Valdimarsson
framkvæmdastjóri

Davíð Lúðvíksson
forstöðumaður stefnumótunar og nýsköpunar